

KÚRIA

Bfv.II.323/2013/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év október hó 10. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A lopás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelte védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálván a Dabasi Városi Bíróság 1.B.429/2010/30. számú ítéletét, illetőleg a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bf.473/2012/7. számú végzését az I. rendű terhelte tekintetében annyiban változtatja meg, hogy az I. rendű terhelttel szemben elrendelt vagyonekbevitel összege 3.320.835.- (hárommillió-háromszázhuszezer-nyolcszázharmincöt) forint összegben állapítja meg.

Elrendeli az I. rendű terhelte által befizetett, a fenti összeget meghaladó összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor törvényes kamatával együtt történő visszatérítését.

Egyebekben a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelte tekintetében hatályukban fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Dabasi Városi Bíróság a 2012. március 28. napján kihirdetett 1.B.429/2010/30. számú ítéletében bűnösnek mondta ki az I. rendű terheltet

- társtettesként, folytatólagosan elkövetett lopás bűntettében [Btk. 316.§ (1) és (5) bekezdés a) pontja].

Ezért az I. rendű terheltet 1 év 2 hónap - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre és 3.650.835 Ft vagyonekobzásra ítélte.

Az I. rendű terhelt védője fellebbezése folytán a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2013. január 10. napján tartott tanácsülésen meghozott 2.Bf.473/2012/7. számú végzésével az elsőfokú ítéletet az I. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

A jogerős ítéleti tényállás szerint a II. rendű terhelt, mint csoportvezető és a III. rendű terhelt, mint targoncás dolgozott a W. M. Logisztikai Kft.-nél. Munkájuk során megismerkedtek az I. rendű terhelttel, aki a cég telephelyéről a munkáltatója kamionjával rendszeresen árut szállított.

A terheltek megbeszélték egymással, hogy a cég raktárából különféle árukat fognak eltulajdonítani oly módon, hogy a raktárból az aktuális szállítólevélen szereplő árukon túl további árukat pakolnak fel az I. rendű terhelt kamionjára, aki az így elvitt termékeket később értékesíti.

A megbeszélteknek megfelelően 2010. január 14. napján a W. M. Logisztikai Kft. gyáli telephelyén a II. rendű és a III. rendű terheltek 3 óra és 3 óra 35 perc közötti időben a leszállítandó mennyiségen túl, a H. M. Kft. sértett tulajdonában álló további 1 raklap 108 darabos 4,5 kg kiszerezésű Persil Sensitive Plus Gel mosóport - mindösszesen 568.350 Ft értékben - pakoltak fel az I. rendű terhelt által vezetett kamionra.

2010. január 18. napján 22 óra 25 perc és 2010. január 19. napján 4 óra 06 perc közötti időben a II. rendű terhelt az I. rendű terhelt által vezetett kamionra eltulajdonítás céljából a H. M. Kft. sértett tulajdonában álló további 1 raklap 720 darabos 1 literes kiszerezésű Silan Feel Atractive gélt rakodott fel 464.400 Ft értékben.

2010. január 21. napján 0 óra 46 perc és 3 óra 45 perc közötti időben a II. rendű terhelt az I. rendű terhelt által vezetett kamionra a szállítólevélen szereplőkön túl, eltulajdonítási céllal a H. M. Kft. sértett tulajdonában álló további 1 raklap 120 darabos 6 kg kiszerezésű Persil Color Plus CA mosószerrel pakolt fel, 631.500

Ft értékben.

2010. január 21. napján 22 óra 15 perc és 2010. január 22. napján 2 óra 54 perc közötti időben a II. rendű terhelte az I. rendű terhelte által vezetett kamionra a szállítólevélen túl, eltulajdonítás céljából a H. M. Kft. sértett tulajdonában álló további 1 raklap 108 darabos 4,5 kg kiszerelésű Tomi Kristály Fehérség gélt rakodott fel 369.360 Ft értékben, valamint szintén a H. M. Kft. sértett tulajdonában álló további 1 raklap 150 darabos 4 kg kiszerelésű Persil Sensitive Plus mosószert 575.625 Ft értékben. A terheltek cselekményükkel a H. M. Kft. sértettnek 944.985 Ft kárt okoztak, amely nem térült meg.

2010. február 4. napján 3 óra 24 perc és 4 óra 02 perc közötti időben a III. rendű terhelte az I. rendű terhelte által vezetett kamionra eltulajdonítás céljából a H. M. Kft. sértett tulajdonában álló további 1 raklap 120 darabos 6 kg kiszerelésű Tomi Kristály Mandulatej Color mosószert pakolt fel, 410.100 Ft értékben, valamint szintén a H. M. Kft. sértett tulajdonában álló további 1 raklap 120 darabos 6 kg kiszerelésű Persil Gold Plus mosószert 631.500 Ft értékben. A terheltek cselekményükkel a sértett Kft.-nek összesen 1.041.600 Ft kárt okoztak, amely nem térült meg.

Az I. rendű terhelte a fenti módszerrel eltulajdonított árufélék után a II. rendű terhelte részére összesen 170.000 Ft-ot, míg a III. rendű terhelte részére 160.000 Ft-ot adott át.

A H. M. Kft. sértettnek az I. rendű terhelte a cselekményével összesen 3.650.835 Ft kárt, a II. rendű terhelte 2.609.235 Ft kárt, míg a III. rendű terhelte 1.609.950 Ft kárt okozott, amely kár a W. M. Logisztikai Kft. részére nem térült meg. A terheltek bűncselekményével a H. M. Kft. sértettnek okozott kárt a W. M. Logisztikai Kft. térítette meg.

*

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelte védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. Indítványában a védő a következőket sérelmezte:

- Ellentmond az ítéleti tényállásnak az a megállapítása, hogy a sértett H. M. Kft.-t ért kár nem térült meg, az ítéleti tényállásban később rögzítetteknek, miszerint a kárt a W. M. Logisztikai Kft. megtérítette a H. M. Kft. sértettnek.
- Az a megállapítás, miszerint a W. M. Logisztikai Kft. részére a kár nem térült meg, az ítélet tényállásában nem szerepelhet, mivel az ügyben sértettként a H. M. Kft. került megjelölésre. A W. M. Logisztikai Kft. az ügyben polgári jogi igényt nem terjesztett elő, az ügyben sértettként nem vett részt, ezért az eljáró bíróságok e körben igény érvényesítése hiányában, illetve más bíróság

(munkaügy, polgári bíróság) hatáskörébe tartozó ügyben hozott döntésnek minősül, ezért e rendelkezés jogszabálysértő.

- Az elsőfokú eljárásban csatolt szakvélemény (24. sorsz. ui.) tartalmazza azt, hogy a sértett által becsatolt számítógépes adatsor szerint 2010. január 13. napján Persil Sensitive Gél nem volt a tárhelyen. Miután a cselekmény elkövetési időpontja 2010. január 14., az eljáró bíróságok nem adták indokát annak, hogy miért fogadták el az I. rendű terhelt által eltulajdonított terméknek. E tekintetben az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüknek nem tettek eleget.

- A jogerős ítélet vagyonekobbzást alkalmazó rendelkezésnek meghatározott mértéke azért megalapozatlan, mert a bűncselekmény elkövetésével szerzett vagyon nem azonos a sértettet ért kár összegével. Kifogásolta azt is, hogy a három terhelt összesen az általuk okozott kár kétszeres összegével megegyező mértékű vagyonekobbzásra lett kötelezve.

- Nem lett kétséget kizáróan cáfolva az I. rendű terheltnek az a védekezése, hogy a gépkocsira csak 33 raklap fér fel. E körben az elsőfokú bíróság bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, így ítélete részben megalapozatlan.

Mindezekre figyelemmel az első- és másodfokú határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.638/2013. számú átiratában az I. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványát a tényállást támadó részében törvényben kizártnak, a vagyonekobbzás tekintetében alaptalannak tartotta.

Utalt rá, hogy a tényállás megalapozatlanságára hivatkozással a bizonyítékok újraértékelésére, és ezáltal eltérő jogkövetkeztetés levonására nincs törvényes lehetőség.

Ezen túlmenően megállapította, hogy az I. rendű terhelt tekintetében a büntető anyagi jog szabályainak betartásával került sor a vagyonekobbzás alkalmazására és annak összezszerűségének meghatározására. Az I. rendű terhelt ugyanis az elkövetési érték összegének megfelelően károsította meg a sértettet.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

A Kúria az ügyben a Be. 420.§-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött ki, melyen az I. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványban, míg a Legfőbb Ügyészség képviselője az ügyészi átiratban foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta.

Az I. rendű terhelt érdemben nem kívánt nyilatkozni.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa tartalma szerint a Be. 416.§-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott okból, másrészt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423.§ (4)-(5) bekezdések] bírálta felül.

Ennek során az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát a tényállást támadó részében törvényben kizártnak, a vagyonekbeavatkozás tekintetében részben alaposnak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát a vagyonekbeavatkozás tekintetében részben alaptalannak találta.

A Kúria abból indult ki, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén van lehetőség. Az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 416.§ (1) bekezdés a) és b) pontja alapján felülvizsgálatnak büntető anyagi jogi szabálysértés, valamint a c) pontja alapján ún. abszolút eljárási szabálysértések esetén van helye.

Emellett az eljárási törvény szerint a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423.§ (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható.

A felülvizsgálat speciális szabályrendszeréből következően a bizonyítás módjával, a bizonyítékok mérlegelésével, újraértékelésével, és ezáltal eltérő jogkövetkeztetés levonásával, a felderítés esetleges hiányosságaival kapcsolatos észrevételek a tényállás megállapításának a körébe esnek, ezért felülvizsgálati okként szóba sem jöhetnek. A felülvizsgálati indítvány az indokolási kötelezettség elmulasztásának kifogásolásán keresztül ugyancsak a tényállás és a bírói mérlegelés helyességét vitatta, ezért az indítvány e részében ugyancsak a törvényben kizárt.

Megállapítja azonban a Kúria, hogy az I. rendű terhelt bűnügyében az első- és a másodfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy milyen bizonyítékok, milyen indokok alapján állapította meg azt a tényállást, amelyre a bűnösség kimondását alapította. Az indokolásból jól nyomon követhető, hogy az elsőfokú bíróság a másodfokon eljáró bíróság számára is irányadó tényállást a büntetőeljárás folyamán egyébként érdemi vallomást nem tett I. rendű terhelt tekintetében milyen bizonyítékokra alapította. Az eljárási bíróságok ekként ténymegállapító, illetve a büntetőjogi főkérdéseket érintő részében maradéktalanul eleget tettek

indokolási kötelezettségüknek, és a rendelkező rész az indokolással összhangban áll.

Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa a továbbiakban anyagi jogszabálysértés keretében a Be. 416.§-ának (1) bekezdésének b) pontja körébe tartozó felülvizsgálati okként azt sérelmezte, hogy egyrészt jelen ügy sértettjének, a H. M. Kft.-nek a kára megtérült, mivel azt a W. M. Logisztikai Kft. megtérítette, utóbbi viszont nem volt az ügy sértettje. Hivatkozott arra is, hogy bizonyítás hiányában nincs olyan kizárólagos tényadat, amelyből megállapítható lenne, hogy mely összegre lehetne vagyonekhozást elrendelni.

A Kúria az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát a büntető anyagi jogszabálysértésre hivatkozó részében az alábbi indokok alapján részben alaposnak találta.

Az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 77/B.§-ában szabályozott vagyonekhozás alkalmazásának célja a bűncselekmény elkövetéséből eredő, valamint a törvényesen szerzett, de bűncselekmény elkövetésére fordított vagy arra szánt vagyon elvonása az állam javára (69.BK vélemény I. pont).

A hivatkozott § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a vagyonekhozást egyrésztől el kell rendelni a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett. Ilyen vagyon az, amihez az elkövető közvetlenül a bűncselekmény elkövetése útján jut hozzá, a bűncselekmény a vagyon megszerzésére irányult. A vagyonekhozást csak akkor lehet elrendelni, ha a tényleges vagyongyarapodás bekövetkezett.

A vagyonekhozás elrendelésének törvényi akadályait ugyanakkor a Btk. 77/B.§-ának (5) bekezdése tartalmazza. Ennek a) pontja szerint nem rendelhető el a vagyonekhozás intézkedés a büntetőeljárás keretében érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgáló vagyonra. A vagyonekhozás célja ugyanis nem kizárólag a bűncselekmény elkövetéséből eredő bűnös vagyon elvonása, hanem az is, hogy maga a vagyonekhozás alkalmazása nem veszélyeztetheti a sértett vagyoni kárának megtérítését.

A jelen ügyben irányadó - idézett - jogszabályokra figyelemmel a Kúria az I. rendű terhelt védőjének a vagyonekhozás alkalmazásának jogszerűségét vitató védői érveit nem fogadta el. Egyrészt a felülvizsgálati eljárásban - amint arra már utalás történt - a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság határozata indokolásában (2. oldal utolsó bekezdés), hogy az ítéleti tényállás nem tartalmaz ellentmondást a terhelték vagyon elleni bűncselekményével okozott kár kapcsán, mivel helyesen rögzíti, hogy a lopási cselekmény sértettje a H. M.

Kft., mely gazdasági társaság részére a bűncselekménnyel összefüggésben okozott kárt a II. rendű és a III. rendű terheltek munkáltatója, a W. M. Logisztikai Kft. térítette meg, az általa a sértettnek kifizetett összeg azonban a W. M. Logisztikai Kft. részére nem térült meg. Olyan kár keletkezett tehát, amely nem térült meg, ezzel összefüggésben a vagyonekbevétele elrendelését a Btk.77/B.§-ának (1) bekezdés a) pontja nem zárja ki.

A Kúria a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal kapcsolatban utal arra, hogy amint azt a másodfokú bíróság megállapította, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján az I. rendű terhelte a jogtalanul eltulajdonított áruk értékével, vagyis 3.650.835 Ft-tal gazdagodott.

Anyagi jogszabályt sértett az eljáró bíróság azonban akkor, amikor az I. rendű terhelte esetében a bűncselekménnyel okozott teljes kár értékének megfelelőösszegezésben állapította meg a vagyonekbevétele mértékét. Az irányadó tényállás szerint a bűncselekménnyel okozott kár 3.650.835 Ft, az I. rendű terhelte e bűnös úton nyert vagyomból a II. rendű terhelte részére összesen 170.000 Ft-ot, míg a III. rendű terhelte részére összesen 160.000 Ft-ot adott át.

A Kúria megállapítja, hogy a vagyonekbevétele szabályai valamennyi elkövetővel szemben irányadóak. A 95. számú BK vélemény I. pontja e kérdéskörrel összefüggésben kimondja, hogy a vagyonekbevétele egyetemleges alkalmazásának nincs helye; azt a társtettesek mellett a részesekkel (felbujtó, bűnsegéd) szemben is külön-külön kell alkalmazni arra a vagyomra, amelyhez a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben jutottak. A vélemény kifejti azt is, hogy amennyiben a felbujtó vagy a bűnsegéd részesedett a tettes által megszerzett vagyomból, a vagyonekbevétele részesedésük mértékéig - mint a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben szerzett vagyomra - velük szemben el kell rendelni; ilyenkor az intézkedés a kétszeres elvonás tilalmára tekintettel a tettessel szemben csak az általuk megszerzett vagyom ezt meghaladó részére alkalmazandó.

Mindebből a Kúria azt a megállapítást vonja le, hogy adott ügyben a terheltekkel szemben megítélt vagyonekbevétele teljes összege nem haladhatja meg a terheltenként ténylegesen bekövetkezett vagyongyarapodás teljes összegét.

Ebből következően a Kúria jelen ügyben - a kétszeres elvonás tilalmára figyelemmel - az I. rendű terhelttel szemben elrendelt vagyonekbevétele összegét csökkentette a terhelte-társainak átadott - 170.000 Ft + 160.000 Ft - összesen 330.000 Ft-tal, ekként a vagyonekbevétele összegét 3.320.835 Ft-ban állapította meg.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az I. rendű terhelte tekintetében a Be. 427.§-a (1) bekezdésének b) pontja III. fordulata alapján

megváltoztatta, és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot, egyebekben a Be. 426.§-a értelmében hatályában fenntartotta.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421.§-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2013. október hó 10.

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

*tisztviselő
Bné*